

Проект на Наредба за придобиване на квалификация по професията „Спедиторски услуги“

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 23.10.2025 г. - 28.11.2025 г. Неактивна

Номер на консултация: #11732-К

Област на политика: Архив - Образование

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на образованието и науката

Тип носител: Национално

С настоящата наредба се приема държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиване на квалификация по професията „Спедиторски услуги“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО), утвърден със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г. на министъра на образованието и науката.

Приемането на Наредба за придобиване на квалификация по професията „Спедиторски услуги“ е обусловено от необходимостта от обучение на спедитори, които могат да планират, организират и управляват транспортно-логистични процеси, да прилагат действащите национални и международни нормативни изисквания и да използват съвременни дигитални системи в своята работа.

Проектът на акт е изготвен в съответствие с изискванията на Закона за професионалното образование и обучение и в контекста на нуждата от разработване на съдържанието на държавния образователен стандарт за придобиване на професионалната квалификация съгласно динамично променящата се икономическа, социална и регулаторна среда.

Наредбата за придобиване на квалификация по професията „Спедиторски услуги“ се издава на основание чл. 22, ал. 6, във връзка с ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на образованието и науката

Адрес: София, София, бул. Княз Дондуков №2А

Електронна поща: priemna@mon.bg

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерство на образованието и науката -
<https://www.mon.bg/>

Рубрика „Обществени консултации“ на интернет страницата на МОН -
<https://www.mon.bg/dokumentatsiya/proekti-na-dokumenti/>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Наредба за придобиване на квалификация по професията „Спедиторски услуги“ - вер. 1.0 | 23.10.2025](#)

[Мотиви към проект на Наредба за придобиване на квалификация по професията „Спедиторски услуги“ - вер. 1.0 | 23.10.2025](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

[Справка за получените предложения/съобщение - вер. 1.0 | 22.12.2025](#)

Коментари

Автор: Момчил Антов (21.11.2025 12:43)

СТАНОВИЩЕ

от

Национално сдружение на българските спедитори (НСБС)

относно

Проект на Държавен образователен стандарт (ДОС) по професия

„Спедиторски услуги“ (код на професията 104108)

Една от основните цели на Националното сдружение на българските спедитори (НСБС) е да подпомага спедиторския и логистичен сектор у нас, вкл. и при подготовката на кадри за нуждите на работещите в него фирми. В тази връзка НСБС е автор на все още действащия Държавен образователен стандарт (ДОС) по професията „Спедитор - логистик“ и в това си качество бихме искали да изразим нашето професионално становище относно проекта на ДОС за новата професия „Спедиторски услуги“ (104108). В основни линии стандартът е съобразен със спецификите на професията и позволява развитието на обучение в задоволителна степен, която да покрива потребностите на спедиторския бранш в страната. Въпреки това, в него има предвидени текстове и единици резултати от учене, които са несъвместими със спедиторската професия и които считаме, че нямат място в обсъждания ДОС.

I. Предлагаме т. 1.2 от Раздел „Изисквания към кандидатите“ да отпадне, тъй като професията „спедитор“ не е свързана с каквито и да било здравословни противопоказания на упражняващите я лица. Тя може да бъде извършвана и от лица в неравностойно положение (инвалиди), вкл. и в дистанционна форма (т. нар. „хоум офис“). Изискването на изричен медицински документ от обучаемите определяме като форма на административна пречка, не водеща до нищо положително за тях.

-

II. В Раздел 2. „Описание на професията“ имаме следните коментари:

2.1. Първа степен на професионална квалификация по професията

Текстът *„Придобилите първа степен на професионална квалификация извършват основни куриерски и транспортни дейности в рамките на населеното място или страната. Те приемат, подреждат, транспортират и предават пратки, участват в товарно-разтоварни дейности и изпълняват задачите си под пряк надзор“* е съотносим за професията „Логистични услуги“ (код на професията 104107). **Спедиторите не извършват описаните в проекта видове куриерски услуги, тъй като не обработват физически товари и пратки, не участват в товаро-разтоварни дейности и респективно не осъществяват физически надзор върху стокови наличности в складови съоръжения.** Както изрично е указано в същия

абзац, тези услуги се извършват в логистични центрове и точки, докато спедиторът не е задължително позициониран в такива. Предлагаме този текст да бъде изцяло прецизиран в унисон със спецификите на спедиторската професия, макар и на едно по-ниско ниво, съответстващо на първа степен на ПК.

Подобно е мнението ни и относно визираните лични качества, които трябва да притежават обучаваните в тази степен, като категорично изразяваме несъгласие с изискването за **„физическа издръжливост“**.

Като неуместно определяме и изискването към лицата, придобили първа степен на ПК, да притежават правоспособност за управление на МПС. Спедиторът не е необходимо да притежава свидетелство за управление на МПС, тъй като **той не е пряко отговорен** за физическото преместване на стоките от една точка до друга. Неуместността произтича от факта, че освен с автомобилен транспорт, спедиторите работят и с други видове транспорт. Това означава ли, че например спедиторите, които обработват морски товари, трябва да имат капитански разрешителни, тези обработващи въздушно карго трябва да могат да пилотират самолети, а работещите в областта на жп спедиция да могат да карат влак?

2.2. Втора степен на професионална квалификация по професията

Възразяваме срещу текста *„Квалифицирани са да извършват окрупняване на товарни единици и използват логистични технологии, като пакетизация, палетизация и контейнеризация“*, тъй като посочените дейности са присъщи за складови служители, а не за спедитори. Считаме, че в този си вид текстът следва да бъде отнесен към професията „Логистични услуги“, а вместо него например може да се посочи следното:

„Квалифицирани са да организират дейностите по окрупняване на товарни единици и съблюдават правилното използване на логистични технологии, като пакетизация, палетизация и контейнеризация“.

Подобно на първа степен на ПК по професията апелираме за преосмисляне на изискването за притежаване на правоспособност за управление на МПС.

2.3. Трета степен на професионална квалификация по професията

Вменяването на спедиторите на дейности по митническо представителство е неуместно и е в разрез с действителните им отговорности. Тази дейност е от компетенциите на специалисти от професията "Митническо обслужване" (код на професията 041102). Спедиторът трябва да отчита митницата като фактор, но няма задължения да извършва митническа обработка на стоките. В тази връзка предлагаме премахване на фразата **„осъществяване на митническо представителство“** от дейностите на специалистите по професията „Спедиторски

услуги“.

Подобно на първа и втора степен на ПК по професията апелираме за преосмисляне на изискването за притежаване на правоспособност за управление на МПС.

2.4. Четвърта степен на професионална квалификация по професията

Относно личните качества, които трябва да притежават обучаваните в тази степен, предлагаме премахването на изискването за „**физическа**“ издръжливост.

Подобно на горните степени на ПК по професията апелираме за преосмисляне на изискването за притежаване на правоспособност за управление на МПС.

III. В Раздел 3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) имаме следните коментари относно ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията:

1. Предлагаме ЕРУ 6. „Куриерски услуги“ да бъде прецизирано, като неприсъщите за спедиторите товаро-разтоварни и др. подобни дейности бъдат преместени в ново ЕРУ „Куриерски услуги“ в професия „Логистични услуги“ (код на професията 104107).

2. Предлагаме ЕРУ 7. „Основни товарно-разтоварни дейности“ да бъде изцяло преместено в професия „Логистични услуги“ (код на професията 104107), тъй като визира несвойствени за спедиторите дейности.

3. Предлагаме ЕРУ 12. „Международна транспортна документация и митническо представителство“ да бъде преформулирано и преработено. Първата част от заглавието и свързаните с него резултати от учене се припокриват с ЕРУ 9 „Подготовка на транспортна и спедиторска документация“. Частта относно митническото представителство предлагаме да се преобразува в ново ЕРУ 12. „**Митнически процедури**“, като считаме, че спедиторът трябва да познава основните функции и роля на митницата, различните митнически процедури при внос, износ и транзит на стоки, без самият той да ги извършва. Наличието на подобни знания, умения и компетенции биха позволили на спедитора да отчита спецификата на митническите формалности и да взема под внимание всички свързани с това условия при организирането на движението на стоки от и за трети страни през външните граници на ЕС.

IV. Относно 3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Спедиторски услуги“ имаме следните коментари:

1. **Предлагаме прецизиране на текста в ЕРУ 5. „Транспортна логистика“, секция „Критерии за оценяване на ЕРУ“** „Работи с оборудване и документи за товарене, разтоварване, опаковка и маркиране на товарите“, като се премахне думата „**оборудване**“, тъй като спедиторът работи само с документи и информация за стоките и превозната операция, а не физически със стоките.

2. **Предлагаме ЕРУ 6 „Куриерски услуги“ да бъде прецизирано** като Резултат от учене 6.1 „Доставя куриерски пратки“, Резултат от учене 6.2 „Следва предварително определен маршрут“ и Резултат от учене 6.3 „Комуникира с клиенти при предаване на пратки“ бъдат преместени в тяхната цялост в новообособено ЕРУ „Куриерски услуги“ в професията „Логистични услуги“ (код на професията 104107), тъй като е налице съществена разлика между дейността на спедитора и куриера.

Съгласно чл. 361-366 от Търговския закон спедитор е лице (физическо или юридическо), което по силата на договор за спедиция се задължава срещу възнаграждение **да организира** превоз на товар за сметка на доверителя. В същото време куриерът е лице, което в рамките на пощенска или куриерска услуга **приема, транспортира и доставя пратки** до получателите и носи пряка отговорност за тях по време на доставката.

С цел по-ясно разграничаване на спедиторските от куриерските услуги прилагаме на вниманието Ви следната сравнителна таблица:

Критерии	Спедитор	Куриер
----------	----------	--------

<p>Функции и роля в логистичния процес</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и координира цялостния транспортен процес. • Не е задължително сам да извършва превоза – той посредничи. • Избира превозвач, планира маршрут, договаря цени и срокове. • Може да комбинира различни видове транспорт (мултимодален / комбиниран транспорт). 	<ul style="list-style-type: none"> • Физически извършва транспортиране и доставка на пратки „от врата до врата“. • Работи на кратки разстояния и с малки пратки. • Обикновено има фиксирани маршрути и бързи срокове на доставка.
<p>Правен статут и договорни отношения</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Работа на база договор за спедиция. • Носи отговорност за организацията, но не и за самия превоз (освен ако не действа и като превозвач). • Често отговорността му е по-ограничена, освен при грешка в организацията, документи или избор на превозвач. 	<ul style="list-style-type: none"> • Работа на база договор за превоз. • Носи пряка отговорност за пратката по време на транспортиране и доставяне. • Подлежи на регулации свързани с пощенските/куриерски услуги.
<p>Типове пратки и услуги</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с големи товари: палети, контейнери, пълни или групажни товари. • Организира складови услуги, митническо обслужване, застраховки. • Подходящ за международен транспорт, контейнерни превози, морски/ж.п./авто транспорт. 	<ul style="list-style-type: none"> • Работи със сравнително малки пратки: писма, колети, документи. • Услугите са бързи: експресни, същия ден, до 24 часа. • Подходящ за вътрешни доставки и малки международни пратки.

Целева аудитория	<ul style="list-style-type: none"> • Бизнес клиенти, които имат нужда от цялостна логистична организация. • Износители, вносители, производители, дистрибутори. 	<ul style="list-style-type: none"> • Частни лица и фирми, които изпращат малки пратки бързо и директно.
------------------	---	--

Отчитайки спецификите на спедиторската професия и релевантните към нейното осъществяване куриерски услуги, то следва да се има предвид единствено и само **организиране на последните, а не фактическо изпълнение**. Спедиторите могат да организират доставки от тип „врата - врата“, като избират подходящите превозни средства, маршрути и срокове, могат да съдействат активно при обработката на свързаните с това движение документи и изготвят указания към куриерите относно начина и времето за физическа доставка на пратките и други въпроси от организационен характер. Поради това предлагаме **ЕРУ 6 „Куриерски услуги“ от настоящия проект на ДОС да бъде изцяло преработено** като биха могли да се заимстват отделни части от все още действащия ДОС за професията „Куриер“ (код на професията 8401001). Добра основа за това биха могли да бъдат заложените знания, умения и компетенции от ЕРУ 8. „Куриерска дейност“ и ЕРУ 9. „Тарифиране и определяне на условията за превоз“.

3. **Предлагаме ЕРУ 7 „Основни товарно-разтоварни дейности“ да бъде преместено изцяло в професията „Логистични услуги“** поради неуместност на визираните в него знания, умения и компетенции от позицията на спедитора. Товаро-разтоварните дейности са от компетенциите на складовите работници, които оперират с различни технически средства и физически обработват товарите в складовите съоръжения и товарните помещения на съответните превозни средства (камиони / кораби / самолети / жп. вагони / контейнери). Принизяването на спедиторските услуги до нивото на хамалски услуги не допринася за отстояване имиджа на професията спедитор и не би мотивирало младите хора да се обучават в нея.

4. **В Критерии за оценяване на ЕРУ 8. „Работа с основни товарни групи“** текстът „Съхранява правилно товари съгласно дадени условия (температура, влажност, позиция)“ да се прецизира в следния вид **„Организира правилното съхранение на товари съгласно ...“**.

5. **Предлагаме ЕРУ 12. „Международна транспортна документация и митническо представителство“ да се прецизира** като:

- Резултат от учене 12.1 „Изготвя международни транспортни документи“ отпадне, тъй като се дублира с ЕРУ 9. „Подготовка на транспортна и спедиторска документация“ и по-конкретно резултат от учене 9.1. „Попълва основни транспортни и спедиторски документи“.
- Резултат от учене 12.2 „Използва електронен подпис и системи за електронен обмен на документи“ бъде преместено в ЕРУ 15. „Управление на информационни системи в спедицията“. Също така в това РУ има някои фактологически грешки:
 - o TIR не е товарителница, а международен митнически гаранционен документ за движение на стоки под митнически режим транзит;
 - o Освен CMR е уместно да се посочат и другите видове товарителници, като CIM товарителниците за жп превози, коносаментите за превози по вода и Air Waybill за въздушните превози. Освен превози по шосе има и други видове транспорт, които са не по-малко застъпени в съвременната спедиторска професия;
 - o Incoterms не са отговорности, а условия на доставка. В тези термини са определени както задълженията, така и правата на страните по търговската сделка и не касаят само превозната операция. Важно е да се познават и вземат под внимание от спедиторите, а не само да се идентифицират;
 - o Бихме препоръчали ограничаване до реално приложимите в Р България електронни средства за персонална идентификация, като **квалифициран електронен подпис (КЕП)**, eIDAS-съвместими средства за електронна идентификация, както и други средства, одобрени от държавната администрация за достъп до публични услуги.
- Имайки предвид, че спедиторите не отговарят пряко за митническата обработка на стоките при внос, износ и транзит, то предлагаме ЕРУ 12 да се преименува на „**Митнически процедури**“. Това ще даде възможност на бъдещите специалисти да познават особеностите на митническите процедури и да отчитат тяхното прилагане по отношение на конкретна превозна операция от или за трети страни спрямо ЕС. Новото ЕРУ 12 може да се преработи в духа на спедиторът подготвя и координира документи, необходими за митническо представителство, познава, взема под внимание, отчита, съгласува и т.н. митническото оформяне на стоките, но не и в посока да извършва. Митническото оформяне на стоките е в компетенциите на специалисти от професията „Митническо обслужване“ (041102) и е неуместно да се прехвърля като основен ангажимент на спедиторите. В тази връзка Резултати от учене 12.3. „Подготвя документи за митническо представителство“ и 12.4. „Взаимодействия с митнически и контролни органи“ следва да се преименуват и преработят в духа на дадените по-горе

насоки за да бъдат в унисон със спедиторската професия. Отделно не е ясно защо в проекта на ДОС навсякъде се пропуска транзитът, при положение че това е много често използвано движение на стоки в международен план.

- В раздел Умения на Резултат от учене 12.3. „Подготвя документи за митническо представителство“ е използвано архаично понятие „митническата облагаема стойност“, което е извадено от митническото законодателство преди повече от 20 години. Въпреки горния коментар, с който уточняваме, че спедиторът не извършва и респективно не подготвя документи за митническо представителство, то считаме за редно професионалната терминология да бъде използвана коректно.
- В текста „Описва стандартни, облекчени и опростени митнически процедури“ от раздел Умения на Резултат от учене 12.4. „Взаимодействия с митнически и контролни органи“ е налице фактологическа грешка – в действащото митническото законодателство няма дефинирани „облекчени“ митнически процедури.
- В раздел „Критерии за оценяване на ЕРУ“ към ЕРУ 12 също има някои фактологични и терминологични грешки:
 - o както вече бе уточнено по-горе TIR карнетът не е транспортен документ;
 - o фразата „митнически агент“ понастоящем е жаргон и не следва да се използва в нормативен акт като настоящата наредба. Правилното от нормативна гледна точка е „митнически представител“. Тук са обособени три отделни професии с три различни компетентности модела и те не трябва да се смесват – спедитор, митнически представител и превозвач;
 - o текстовете „Изброява отговорностите и задълженията на спедитора като пряк/косвен представител на клиента при изпълнение на митнически процедури“ и „Подготвя комплект документи за митническо оформяне на внос или износ“ бихме квалифицирали като nonsens, тъй като спедиторът на практика няма подобни отговорности и задължения.

6. Предлагаме добавянето на нова ЕРУ „Складова логистика“ в ДОС на професията „Спедиторски услуги“, като база за неговото разработване може да се използват ЕРУ 14. „Складова логистика“ и ЕРУ 29. „Складова логистика“ от настоящия ДОС по професията „Спедитор – логистик“ (код на професията 8401101). Следните основни аспекти считаме за релевантни към знанията, уменията и компетенциите, които специалистите, обучаващи се по професията „Спедиторски услуги“ трябва да притежават:

- Организация и управление на складовите процеси по приемане, заскладяване, набиране на поръчки, рекламации, експедиция на товари и стоки, както и услуги с добавена стойност
- Проектиране и определяне на складовите зони и техния размер, необходимата обща площ, товаропотоците, както и товаро-обработващата техника и съоръжения в склада
- Изготвяне на ресурсен модел за определяне себестойността на складирането и складовите услуги, като изготвя ценови оферти
- Работа с информационни системи за управление на склада
- Организиране и контрол върху изпълнението на сключените договори и нормативните изисквания за складово-логистично обслужване, както и индексите за определяне на представянето (KPI).

V. В раздел 5.1 от изискванията към материалната база е записано „*Помощното оборудване включва тебешир и гъби за почистване на черна дъска*“, което считаме за неуместно с оглед на усилията на МОН и професионалните гимназии за изграждане на модерна образователна инфраструктура и STEM кабинети.

VI. В раздел 5.2 относно изискванията към учебната база за обучение по практика на професията е визирано, че „*производствена практика се провежда при предварително сключен договор с юридически лица, които извършват куриерски и спедиторски услуги, митническо посредничество и представителство*“. Предлагаме текстът да се прецизира и до остане само „**спедиторски услуги**“. Отделно в националното и европейското митническо законодателство липсва дефиниция и уреден правен статут на лица, осъществяващи „*митническо посредничество*“. Използването на такова жаргонно понятие в документ от такъв ранг като настоящата наредба на Министъра на образованието и науката определяме като несериозно и непрофесионално.

Изразеното мнение от НСБС има за цел да осигури пълна съгласуваност между нормативната рамка, установените практики в спедиторския сектор и европейските изисквания за професионална квалификация. Заявяваме нашата готовност за експертно участие в последващи работни групи по изготвяне на учебните планове, програми и ресурси за професията „Спедиторски услуги“, с което да допринесем за нейното утвърждаване като значима за практиката.

[Становище от НСБС относно Проект на Държавен образователен стандарт \(ДОС\) по професия „Спедиторски услуги“ \(код на професията 104108\)](#)

История

Начало на обществената консултация - 23.10.2025

Приключване на консултацията - 28.11.2025

Справка за получените предложения - 22.12.2025

[Справка за получените предложения/съобщение](#)